

**ДУК “Кобрынская раённая цэнтралізаваная
бібліятэчная сістэма”**

**Цэнтральная раённая бібліятэка
Адзел абслугоўвання і інфармацыі**

Свята СЛОВА, свята КНІГІ

КАЛЯНДАР-ЛЕТАПІС

Дзён беларускага пісьменства

Кобрын 2016

ББК 91.9: 76.1 (4Бел)

С 24

Складальнік:

С. Д. Курачук - галоўны бібліёграф аддзела абслугоўвання і інфармацыі цэнтральнай раённай бібліятэкі ДУК “Кобрынская раённая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма”

Камп’ютарны дызайн вокладкі:

П. С. Грыневіч – інжынер-праграміст цэнтральнай раённай бібліятэкі ДУК “Кобрынская раённая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма”

Свята Слова, свята Кнігі : каляндар-летапіс Дзён беларускага пісьменства / ДУК “Кобрынская раённая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма”, цэнтральная раённая бібліятэка, аддзел абслугоўвання і інфармацыі ; склад. *С. Д. Курачук*, камп. дызайн вокладкі *П. С. Грыневіч*. – Кобрын, 2016. – 28 с.

Свята Слова, свята Кнігі :

каляндар-летапіс
Дзён беларускага пісьменства

Падзея нацыянальнага маштабу

Культурнае жыццё нашай краіны ўжо нельга ўявіць без Дзён пісьменства, якія штогод праходзяць у рэгіёнах Беларусі. Па ўсёй краіне праходзяць культурна-асветніцкія мерапрыемствы ў гонар Кнігі, Слова. Галоўным персанажам на свяце становіцца роднае слова. Шчырае і вясёлае, мудрае і гарэзлівае, яно заварожвае душу, узвышае чалавечую натуру, яднае мінулае, сучаснае і будучае.

Дзень беларускага пісьменства, першапачаткова назва Дзень беларускага пісьменства і друку - дзяржаўнае свята ў Рэспубліцы Беларусь, якое адзначаецца з 1994 года ў першую нядзелю верасня. Штогод свята ладзіцца ў гарадах з багатай гістарычнай спадчынай, даўніх цэнтрах асветы, культуры і кнігадрукавання.

Задума свята з'явілася ў Міністэрстве культуры Беларусі і друку пасля святкавання 500-годдзя з дня нараджэння Францыска Скарыны. Пасля ўзгаднення з Саветам Міністраў і Вярхоўным Саветам Рэспублікі Беларусь 25 мая 1994 з'явілася пастанова аб заснаванні свята Дня беларускага пісьменства.

Канцэпцыя вялікага ў духоўным жыцці свята прадугледжвае паказ адзінства беларускага друкаванага слова з гісторыяй і культурай беларускага народа, адлюстраванне гістарычнага шляху пісьменства і друку ў Беларусі, пераемнасць духоўных традыцый. У яго аснове - прапаганда здабытку айчынай пісьменнай культуры, паказ нацыянальных культурных традыцый ва ўзаема сувязі са славянскімі вытокамі і з сённяшнім днём, дэманстрацыя пастаяннага клопату дзяржавы аб духоўна-маральным развіцці грамадства ў кантэксце падтрымкі кнігі і чытання, нацыянальнай літаратуры і кнігавыдання. Дзень пісьменства дае ўнікальную магчымасць сустрэцца з жывым словам, з удзельнікамі творчага працэсу стварэння кніг, газет і часопісаў.

За час правядзення свята набыло агульнанацыянальны статус, стала значнай падзеяй у культурным жыцці краіны. Святочныя мерапрыемствы праходзяць не толькі ў сталіцы, але і па ўсёй рэспубліцы. Гэта тэматычныя ўрокі, лекцыі, семінары, творчыя сустрэчы з вучонымі, пісьменнікамі, дзеячамі культуры. Штогод у святочных мерапрыемствах Дня беларускага пісьменства ўдзельнічаюць высокія афіцыйныя асобы Беларусі, дзеячы літаратуры, культуры, навукі, мастацтва, журналісты.

Праграма свята прадугледжвае правядзенне прэзентацый найбуйнейшых выдавецтваў нашай

краіны, знаёмства з новымі кніжнымі выданнямі, выступленні беларускіх і замежных пісьменнікаў, творчых калектываў і выканаўцаў. Таксама па традыцыі на Дні беларускага пісьменства праходзіць узнагароджанне пераможцаў конкурсу на лепшыя літаратурныя творы года, навукова-практычная канферэнцыя і шэраг іншых мерапрыемстваў. Складовая частка свята, акрамя святочных мерапрыемстваў, - гэта рэспубліканская навукова-асветніцкая экспедыцыя "Дарога да святых з Жыватворным Агнём ад Труны Гасподняй", у якой удзельнічаюць прадстаўнікі творчай і навуковай інтэлігенцыі, духавенства. Пры гэтым экспедыцыя праходзіць па гарадах і вёсках некалькіх рэгіёнаў краіны і заканчвае работу ў сталіцы правядзення свята. Такім чынам, форум беларускага пісьменства і культуры арганічна спалучае ў сабе свецкае, канкрэтна надзённае і вечна духоўнае, замацаванае ў рэлігійных пачуццях і рытуалах.

Традыцыйна гэтакія свята праводзіцца ў гістарычных і культурных цэнтрах нашай краіны, якія непаруўна звязаны з жыццём знакамітых дзеячаў Беларусі розных часоў. Гарады - цэнтры правядзення Дня беларускага пісьменства атрымліваюць новы імпульс у сваім развіцці. Правядзенне свята садзейнічае пашырэнню іх інфраструктуры, развіццю

турызму ў рэгіёнах, знаёміць жыхароў краіны і шматлікіх гасцей з-за мяжы з матэрыяльнымі і духоўнымі помнікамі Беларусі. Уводзяцца ў дзеянне аб'екты сацыяльна-культурнай сферы, адкрываюцца помнікі архітэктуры і мастацтва.

Невыпадкова тое, што Дзень беларускага пісьменства праводзіцца ў першыя дні новага навучальнага года. Адукацыя, інфармацыя і культура - тры галіны, якія фарміруюць інтэлектуальную эліту нацыі, яе сённяшняе і будучае.

Гісторыя свята

Дзень беларускага пісьменства праводзіцца з мэтай прапаганды лепшых традыцый нацыянальнай культуры, друкаванага слова, духоўнасці беларускага народа. Упершыню свята беларускага пісьменства адбылося ў Полацку. Спачатку меркавалася, што Полацк будзе пастаянным цэнтрам святкавання. У горада слаўная гісторыя: гэта і радзіма вялікіх асветнікаў - святой Ефрасінні, Францыска Скарыны, Сімяона Полацкага; тут дзейнічае Музей гісторыі кнігадрукавання. Але потым прыйшлі да думкі, што ўся наша беларуская зямля гістарычна адметная, цэнтрамі могуць стаць многія населеныя пункты. Для свята пачалі выбіраць гарады і мястэчкі, звязаныя з памятнымі гістарычнымі падзеямі, з асветніцтвам, што атрымалася вельмі ўдала. Кожны год свята

вызначаецца чымсьці новым, значным, звязаным з гісторыяй і традыцыямі таго рэгіёна, дзе яно ладзіцца. Вельмі істотна і тое, што сталіцы свята, а таксама іх ваколіцы абнаўляюцца і творча абуджаюцца. У людзей павялічваецца прага духоўнасці, цяга да спазнання нацыянальнага.

Сталіцы свята

Сталіцамі фестывалю за больш чым дваццацігадовую гісторыю станавіліся 20 гарадоў. У розныя гады сталіцамі свята з'яўляліся:

Полацк (Віцебская вобласць)	1994, 2003
Тураў (Гомельская вобласць)	1995, 2004
Навагрудак (Гродзенская вобласць)	1996
Нясвіж (Мінская вобласць)	1997
Орша (Віцебская вобласць)	1998
Пінск (Брэсцкая вобласць)	1999
Заслаўе (Мінская вобласць)	2000, 2014
Мсціслаў (Магілёўская вобласць)	2001
Мір (Гродзенская вобласць)	2002
Камянец (Брэсцкая вобласць)	2005
Паставы (Віцебская вобласць)	2006
Шклоў (Магілёўская вобласць)	2007
Барысаў (Мінская вобласць)	2008
Смаргонь (Гродзенская вобласць)	2009
Хойнікі (Гомельская вобласць)	2010
Ганцавічы (Брэсцкая вобласць)	2011

Глыбокае (Віцебская вобласць)	2012
Быхаў (Магілёўская вобласць)	2013
Шчучын (Гродзенская вобласць)	2015
Рагачоў (Гомельская вобласць)	2016

У 2017 годзе сталіцай свята, прымеркаванага да 500-годдзя беларускага кнігадрукавання, стане старажытны **Полацк** - родны горад беларускага асветніка і першадрукара Францыска Скарыны.

Першым свята прымаў велічны старажытны горад **Полацк**, які стаў сталіцай Дня беларускага пісьменства двойчы - у 1994 і 2003 гадах. А ў 2010-м да таго ж удастоены ганаровага звання культурнай сталіцы Беларусі. Тут - зямля выбітных асветнікаў, зямля, нарадзіўшая

Еўфрасінню Полацкую, Францыска Скарыну, які ўпершыню выдаў на царкоўна-славянскай мове ў беларускай рэдакцыі 23 кнігі «Бібліі», Сімяона Полацкага. Не выпадкова ў горадзе з багатым мінулым адчынена мноства музеяў, сярод якіх і Музей гісторыі кнігадрукавання.

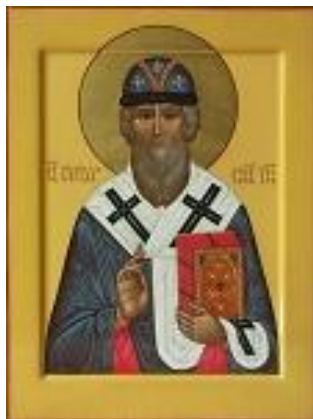
Тураў меў гонар двойчы стаць сталіцай Дня беларускага пісьменства: у 1995 і 2004 гадах.

Гэта адзін з нашых старажытных цэнтраў пісьменства, упершыню ўпамінаецца ў Лаўрэнцьеўскім летапісе ажно ў 980 годзе. Тураўскі летапіс не захаваўся, але яго ўрыўкі змяшчаюцца ў Кіеўскім XII

стагоддзя. Сапраўдны ўзор рукапісу XI стагоддзя - Евангелле, знойдзенае ў 1865 годзе ў Тураве, захоўваецца ў Віленскай публічнай бібліятэцы.

Глыбінная мясцовая фігура - вядомы дзеяч усходнеславянскай культуры, пісьменнік, прамоўца, філосаф і асветнік епіскап Кірыла Тураўскі. Хаця пра Тураўскага Залатаслова вядома няшмат, але да нас дайшла вялікая колькасць яго пропаведзяў, малітваў-павучанняў, канонаў. Святкаванні разгарнуліся і ў знакамітай Любчы, дзе ў XVII стагоддзі дзейнічала друкарня, якая выпускала хрысціянскія і свецкія кнігі.

Навагрудак (1996г.) увайшоў у нашу гісторыю як першая сталіца Вялікага Княства Літоўскага, як горад, дзе зарадзілася беларуская дзяржаўнасць. На навагрудскай зямлі было створана Лаўрышаўскае Евангелле - у Лаўрышаўскім манастыры. Сусветна вядомая бібліятэка шляхетнага роду Храптовічаў, якая існавала ў маёнтку Шчорсы. Даследчыкі творчасці Адама Міцкевіча кажуць, што ў згаданай бібліятэцы паэт збіраў матэрыял да паэмы «Конрад Валенрод». Тут, у Шчорсах, пісалася паэма «Гражына». Дарэчы, Адам Міцкевіч таксама мясцовы - нарадзіўся на хутары Завоссе на Навагрудчыне. А вёску Літоўка ўславіў у паэме «Гражына». Ды і знакамітае возера Свіцязь трапіла на старонкі кніг дзякуючы Адаму Міцкевічу і Яну Чачоту.

Эстафету свята прыняў **Нясвіж** у 1997 годзе. Горад быў абраны не выпадкова, паколькі тут здаўна віравала культурнае жыццё. У Нясвіжы дзейнічаў адзін з лепшых у Еўропе тэатраў - Радзівілаў. Князі спрыялі і

развіццю кнігадрукавання. У 1562 годзе адкрыта Нясвіжская друкарня, у якой выйшлі ў свет працы філосафа і гуманіста Сымона Буднага. Выдадзены ім знакаміты «Катэхізіс» - першая беларускамоўная кніга на тэрыторыі сучаснай Беларусі, надрукаваная кірылічным шрыфтам. Нясвіжцы ўвекавечылі імя Сымона Буднага ў бронзе. У 1982 годзе адбылося адкрыццё помніка. Ва ўзнятай руцэ Буднага - кніга з эмблемай сонца - сімвалам святла і ведаў. Візітоўка і знакаміты турыстычны цэнтр горада - Нясвіжскі замак, які ўнесены ў спіс аб'ектаў Сусветнай спадчыны ЮНЕСКА.

У 1998 г. цэнтрам свята пісьменства і асветы стала

Орша. Гораду ёсць чым ганарыцца. Напрыклад, най-

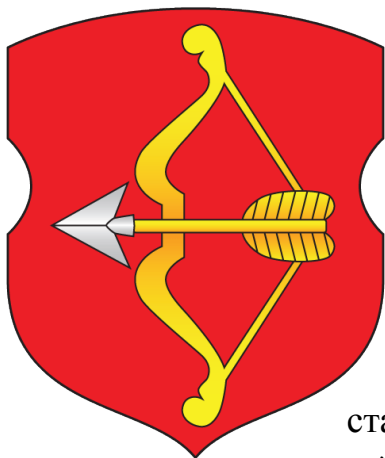
важнейшае ўкладанне ў гісторыю кнігадрукавання - праца асветніка XVII стагоддзя Спірыдона Собаля, стваральніка буквара. Заснаваная ім пад Оршай Куцеінская друкарня стала цэнтрам беларускага кірылічнага кнігадрукавання. Адна з цікавых старонак гісторыі Оршы -

Аршанскае Евангелле, рукапісны помнік канца XII-

пачатку XIII стагоддзя. Знойдзена ў Оршы ў 1812 годзе.

Праславіў горад і Уладзімір Караткевіч, які тут нарадзіўся і потым нават настаўнічаў. Караткевіч прысвяціў малой радзіме верш «Орша».

Пінск (1999 г.) лічыцца адным з гістарычных і

культурных цэнтраў Палесся. Вядомы па Іпацьеўскім летапісе. Тут у першай палове XVIII стагоддзя езуіты стварылі і друкарню і выпускалі хрысціянскую і свецкую літаратуру на лацінскай і польскай мовах, а ў XVII-XVIII

стагоддзях пры езуіцкім калегіуме

працаваў школьны тэатр. У 1912-1914

гадах працаваў настаўнікам у прыходскай школе ў Пінску Якуб Колас. Пакінуў тут свой след Напалеон Орда - беларускі літаратар і кампазітар, музыкант, мастак. А беларуская паэтка Яўгенія Янішчыц нарадзілася ў вёсцы Рудка Пінскага раёна. Знакамітыя людзі ў розныя часы пабывалі на пінскай зямлі, пакінуўшы ў сваіх творах успаміны аб Пінску - Дунін-Марцінкевіч, Глінка, Гумілёў, Колас, Караткевіч, Тургенеў, Купрын, Блок.

Заслаўе (2000 г.) таксама пусціла глыбокія

карані ў гісторыі нашай краіны. Горад узнік у канцы X стагоддзя. Заснаваны кіеўскім князем Уладзімірам. Старажытны горад атрымаў назву ў гонар князя Ізяслава - сына нашай знакамітай полацкай князеўны Рагнеды, якая была жонкай вышэйзгаданага князя

Уладзіміра. Апошні ўвёў хрысціянства ў Старажытнай Русі, якое, безумоўна, паўплывала і на лад жыцця, і на культуру нашых продкаў. Яшчэ Заслаўе можа ганарыцца тым, што ў XVI стагоддзі тут пры кальвінскім зборы працавала друкарня, у якой вядомы беларускі асветнік, гуманіст, рэлігійны рэфарматар Сымон Будны надрукаваў Біблію.

Нацыянальнае свята завітала ў 2001 годзе ў

Мсціслаў, які таксама мае вялікую і даўнюю гісторыю. Ён - адзін са старажытных гарадоў нашай краіны. Заснаваны ў 1135 годзе смаленскім князем Расціславам Мсціслававічам і названы ў гонар яго бацькі Мсціслава Вялікага - апошняга князя Кіеўскай Русі. Сярод

знакамітых выхадцаў і жыхароў Мсціслаўскага раёна - Ілля Капіевіч - выдавец і аўтар створанай па замове Пятра I рускай граматыкі, а таксама Аркадзь Куляшоў - народны паэт Беларусі, ды яшчэ і Пётр Мсціславец, адзін з першадрукароў Беларусі. Дарэчы, аб гэтай сталіцы Дня пісьменства Уладзімірам Караткевічам напісана мастацка-дакументальная кніга «Мсціслаў».

У 2002 годзе свята пераехала ў **Мір** - месца

паломніцтва турыстаў, якое ўпрыгожвае самы старажытны замак, што захавалася на тэрыторыі Беларусі і ўвайшоў у Спіс помнікаў сусветнай культурнай і прыроднай спадчыны ЮНЕСКА. У Міры працуе філіял Нацыянальнага

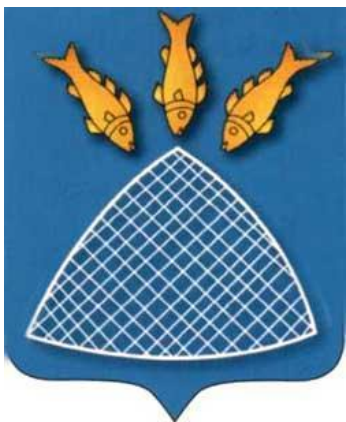
мастацкага музея Беларусі «Замкавы комплекс Мір». У Міры Уладзіслаў Сыракомля напісаў свой верш «Паштальён» на падставе пачутай гісторыі. Пераклад твора на рускую мову паэтам Л. Трэфалевым зрабіўся папулярнай у Расіі народнай песняй: «Когда я на почте служил ямщиком, // Был молод, имел я силенку, // И крепко же, братцы, в селенье одном // Любил я в ту пору девчонку...». Землякі жыхароў Міра – пісьменнікі і паэты Янка Брыль, Вольга Іпатава, Уладзімір Калеснік.

У 2005 г. свята Дня пісьменства разгарнулася ля сцен адзінага на тэрыторыі Беларусі архітэктурнага помніка старажытнай Русі, які захаваўся ў цэлым выглядзе да нашых дзён - **Камянецкай вежы**, якую называюць часта Белаі вежай. І якой больш за 700

гадоў. Кажуць, што ў сярэднія вякі жыхары Камянца з гонарам маглі сцвярджаць, што ўсе дарогі ідуць праз іх горад, бо ён займаў важнае палітычнае і геаграфічнае становішча на карце Еўропы. Камянецкі край - радзіма многіх вядомых людзей: гісторыка, грамадскага дзеяча, першага прэзідэнта Акадэміі навук Беларусі Усевалада Ігнатоўскага; асветніка, публіцыста і палітычнага дзеяча Міхаіла Карповіча; тэатральнага дзеяча і пісьменніка Уладзіміра Стэльмаха.

Паставы (2006 г.) таксама могуць ганарыцца

сваёй адметнасцю. Вядомыя з 1552 года як прыватнае мястэчка Ашмянскага павета Віленскага ваяводства ВКЛ. Дарэчы, тут у палацы Тызенгаўза ў розныя часы дзейнічалі тэатр, арніталагічны музей і карцінная

галерэя. На сценах вісели арыгіналы Леанарда да Вінчы, Рубенса, Дзюрэра і іншых выдатных еўрапейскіх мастакоў. Выхадцам Пастаўскага раёна з'яўляецца беларускі пісьменнік Уладзімір Дубоўка. Паставы - месца правядзення Міжнароднага фесту народнай музыкі «Звіняць цымбалы і гармонік», які стаў візітнай карткай горада. Не так даўно ў раёне пасяліўся айчынны Дзед Мароз - Зюзя Паазерскі.

У 2007 годзе свята Дня беларускага пісьменства

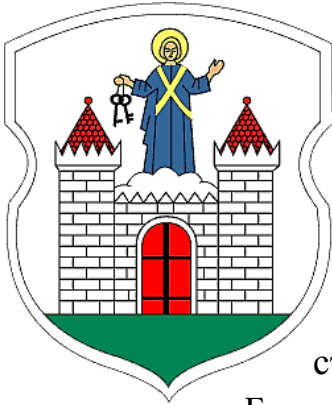

пераехала ў **Шклоў**, які ў свой час быў вядомы і як культурны цэнтр рэгіёна: тут у XVIII стагоддзі заснаваны тэатр Зорыча, у рэпертуар якога ўваходзілі драмы, камедыі, камічныя оперы і балеты. У спектаклях, акрамя прыгонных, удзельнічалі кадэты мясцовага

кадэцкага корпуса і дваране-аматары, у балетах - толькі прыгонныя танцоркі. Пасля смерці Зорыча салісты шклоўскага тэатра перададзены ў балетную трупу Пецярбургскіх імператарскіх тэатраў. Падчас Дня пісьменства ў гарадскім парку адкрылі помнік графу Сямёну Зорычу. У Шклове ўпершыню прайшло ўзнагароджванне лаўрэатаў рэспубліканскага конкурсу на лепшы мастацкі твор «Залаты Купідон».

Барысаў (2008 г.) - адзін з найстарэйшых

беларускіх гарадоў, упершыню згаданы ў летапісу 1102 годзе. Барысаўчане ганарацца сваім земляком - аўтарам тэксту Гімна БССР і Рэспублікі Беларусь Міхасём Клімковічам. Мясцовая зямля дала жыццё першаму стваральніку савецкага беларускага

«Буквара» Надзеі Сіўко, мастаку

Валерыю Шкарубю і скульптару Анатолю Анікейчыку.

У 2008 годзе ў Барысаве на свяце адкрылі знак-сімвал «Да 15-годдзя святкавання Дня беларускага пісьменства» і мемарыяльную дошку Івану Каладзею - вядомаму гісторыку, які доўгі час жыў у Барысаве, стваральніку першай бібліятэкі ў горадзе.

Першае пісьмовае згадванне аб **Смаргоні** звязана з імем Юрыя Іванавіча Зяновіча. Ён адкрыў пры смаргонскім храме школу і сабраў вялікую бібліятэку. Увогуле, Смаргонь вядома з пачатку XVI стагоддзя. Горад праславіўся папяровай мануфактурай, школай дрэсіроўкі мядзведзяў «Смаргонская акадэмія»,

заснаванай князямі Радзівіламі. Сёння ў раёне працуе Літаратурна-мемарыяльны музей-сядзіба Францішка Багушэвіча ў Кушылянах, дзе ён жыў. Мясцовыя брэндзі таксама - Музей-сядзіба Міхала Клеафаса Агінскага ў Залессі (тут быў створаны знакаміты паланэз «Развітанне з Радзімай») і Крэўскі замак.

Хойнічына (2010 г.) - радзіма народнага пісьменніка Беларусі Івана Мележа. Ён нарадзіўся ў вёсцы Глінішча, дзе ёсць літаратурны музей пісьменніка. Падчас Дня беларускага пісьменства адбылася цырымонія адкрыцця скульптурнай кампазіцыі «Па старонках твораў Івана Мележа». У свой час у краіне былі створаны тэлеспектаклі па раманах «Людзі на балоце» і «Дыханне навальніцы», у тэатрах ставіліся п'есы па творах Мележа. І ўсё ж галоўным дасягненнем «Палескай хронікі» застаецца яе экранізацыя. Фільм Віктара Турава «Людзі на балоце» сабраў мноства ўзнагарод, самая галоўная з якіх - Дзяржаўная прэмія СССР. Хойніцкая зямля дала Беларусі таксама празаіка Барыса Сачанку, паэтаў Міколу Мятліцкага і Алу Канапельку.

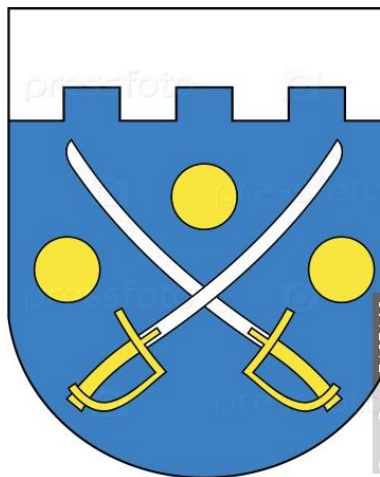
Ганцавічы (2011 г.) славяцца сваімі

знакамітасцямі: Аляксандрам Сержпутоўскім - беларускім фалькларыстам, этнографам, публіцыстам, Міхаілам Рудкоўскім, Віктарам Гардзеем - паэтамі. У спіс гісторыка-культурнай спадчыны Беларусі занесена панская сядзіба ў вёсцы

Агарэвічы - помнік драўлянага дойлідства XIX стагоддзя. Ганцаўшчына непарыўна звязана зжыццём і творчасцю Якуба Коласа. Падчас святкавання Дня беларускага пісьменства ў Ганцавічах адкрыты помнік Якубу Коласу і алея Пісьменства. «Фішка» ганцавіцкай зямлі - тое, што тут адбываецца дзеянне першай кнігі знакамітай коласаўскай трылогіі «На ростанях». У творы Коласа фігурыруе мясцовая вёска Люсіна, якую аўтар назваў Цельшына.

У 2012 г. **Глыбокае** Віцебскай вобласці прымаў гасцей на Рэспубліканскім свяце пісьменнасці і друку. Асноўнымі славатасцямі горада з'яўляюцца два храмы, касцёл і царква, размешчаныя

побач і вонкава вельмі падобныя адзін на аднаго. Горад Глыбокае размешчаны ў вельмі маляўнічым месцы, вакол горада і непасрэдна ў яго межах знаходзіцца адразу некалькі азёр. У гэты год Дзень беларускай пісьменнасці прысвячаўся году кнігі. У Глыбокім афіцыйна адкрылі алею слаўтых землякоў - знакамітых выхадцаў Глыбоччыны, сярод якіх мецэнат Іосіф Корсак, пісьменнік Язэп Драздовіч, заснавальнік беларускага тэатра Ігнат Буйніцкі, паэт Алесь Дубровіч, пісьменнік Вацлаў Ластоўскі і іншыя. Гэта беспрэцэдэнтная падзея для горада, якая не мае ў Беларусі аналагаў.

*1 верасня 2013 г. у **Быхаве** прайшоў Дзень*

беларускага пісьменства..
Быхаў - старажытнае месца гістарычнай Аршаншчыны, колішняя сталіца графства. Да нашага часу тут захаваліся замак Хадкевічаў і Сапегаў, кляштар канонікаў рэгулярных лятэранскіх (XVII ст.), сінагога (XVII ст.), царква Святой Тройцы (сяр. XIX

ст.). Сярод мясцовых слаўтасцяў вылучаўся касцёл Беззаганнага Зачацця Найсвяцейшай Панны Марыі.

Пры правядзенні Дня беларускай пісьменнасці ў цэнтры горада адбылося ўрачыстае адкрыццё скульптурнай кампазыцыі «Баркулабаўскі летапіс». Да юбілейнага свята адкрыліся абноўленыя цэнтр культуры, кінатэатар, фізкультурна-аздараўленчы цэнтр, чыгуначная і аўтобусная станцыі; пачалася рэстаўрацыя замка Хадкевічаў і Сапегаў.

У 2014 г. у **Заслаўі** (другі раз) упершыню ўрачыстасці доўжыліся два дні. У гонар свята беларускай пісьменнасці ў Заслаўі ўрачыста адкрылі помнік Ізяславу - родапачынальніку дынастыі полацкіх князёў. Па традыцыі былі названыя імёны лепшых аўтараў. Прэміі "Залаты Купідон" уручылі пераможцам літаратурнага конкурсу "Лепшы твор 2013 года".

У 2015 г. **Шчучын** на два дні стаў святочнай сталіцай Беларусі. Горад з'яўляецца адным з гістарычных і культурных цэнтраў нашай краіны, які мае доўгую і цікавую гісторыю. Шчучынскі раён звязаны з імёнамі людзей, якія ўнеслі ўклад у беларускую культуру. Пад час мерапрыемстваў адбылося ўрачыстае

адкрыццё палаца Друцкіх-Любецкіх, Прыемнай падзеяй стала адкрыццё палаца Друцкіх-Любецкіх, адкрыццё пасля капітальнага рамонту Шчучынскай цэнтральнай раённай бібліятэкі імя Цёткі. Адбылася ўрачыстая цырымонія ўручэння “Нацыянальнай літаратурнай прэміі”.

У 2016 годзе Дзень беларускага пісьменства

пройдзе ў **Рагачове** Гомельскай вобласці. Рагачоўская зямля багатая на таленавітых людзей. Тут прайшлі дзіцячыя і юнацкія гады вядомага вучонага-селекцыянера Л. К. Грабені. У Рагачове нарадзіліся заслужаны артыст Беларусі

Говар-Бандарэнка, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі А. І. Гізбург, паэт і драматург С. Я. Галкін, мастак К. І. Завіша, рэжысёр, акцёр, педагог, народны артыст Беларусі прафесар К. М. Саннікаў, заслужаная артыстка Беларусі А. М. Федчанка. Рагачоўшчына дала літаратуры больш як 30 знакамітых дзеячаў. Сярод іх - драматург народны пісьменнік А. Я. Макаёнак, доктар філалагічных навук прафесар Ф. І. Куляшоў, паэт Мікалай Сурначоў, член Саюза пісьменнікаў Расіі М. Расолаў. Своеасаблівыя

"Болдзінскія восені" былі на Рагачоўшчыне ў У. Караткевіча і М. Лынькова. У паэме "Зямля дзядоў" У. Караткевіч апісаў руіны замка каралевы Боны; падзеі яго аповесці "Сівая легенда" адбываюцца ў асноўным на Рагачоўшчыне...

На Беларусі заўсёды шанавалі кнігу і друкаванае слова - пра гэта сведчыць ўся амаль 500-гадовая гісторыя кнігавыдання, пачынаючы ад "Псалтыра" і "Бібліі" нашага славутага першадрукара Францыска Скарыны.

Яскравае сучаснае пацвярджэнне таму - 2012 год у Беларусі аб'яўлены годам кнігі. І сёння, на пачатку трэцяга тысячагоддзя, кніга годна вытрымлівае канкурэнцыю з іншымі сучаснымі электроннымі носьбітамі інфармацыі. І ў нашы дні Беларусь можа ганарыцца не толькі сваімі паэтамі і пісьменнікамі, але і кнігавыданнем, паліграфічнай базай, сродкамі масавай інфармацыі, бібліятэкамі.

Спіс крыніц

Гісторыя беларускай кнігі : у 2- х т. / пад рэд. М. В. Нікалаева.- Мінск : Бел.энц. імя П. Броўкі, 2009. - Т. 1.- 2009.- 422 с.

Гісторыя беларускай кнігі : у 2 т. / М. В. Нікалаеў; навук. рэд. В. В. Антонаў, М. В.Нікалаеў.- Мінск : Беларус.Энцыкл.імя П. Броўкі, 2011. - Т. 2. - 2011.- 436 с.

Кніжная спадчына Францыска Скарыны = Книжное наследие Франциска Скорины = Book heritage of Francysk Skaryna : [да 500-годдзя беларускага кнігадрукавання] / Нацыянальная бібліятэка Беларусі ; [аўтары ідэі: Р. С. Матульскі, П. У. Калаур ; адказны рэдактар А. А. Суша ; пераклад на англійскую мову: Г. М. Каваленка, І. В. Ісаева ; літаратурны пераклад прадмоў Ф. Скарыны на сучасныя беларускую і рускую мовы А. У. Бразгунова]. - Факсімільнае ўзнаўленне. - Мінск : Нацыянальная бібліятэка Беларусі, 2013.

Помнікі старажытнай беларускай пісьменнасці / [рэд. Ю. С. Пшыркоў ; укл., уст. артыкулы і камент. А. Ф. Коршунава]. - Мінск : Навука і тэхніка, 1975. – 245.

Батура, Т. А. Святло друкаванага слова : гульня-падарожжа для вучняў 5-7 класаў / Т. А. Батура // Беларуская мова і літаратура. Серыя "У дапамогу педагогу". - 2015. - № 8. - С. 50-54.

Данілішына, А. Вытокі беларускага пісьменства : інтэлектуальны аукцыён / Алена Данілішына // Роднае слова. – 2015. - № 8. – С. 69–72.

Петрашкевіч, М. Свята беларускага пісьменства : гульня 10-11 кл. / Марына Петрашкевіч // Роднае слова. – 2015. - № 8. – С. 65 – 68.

Шчучын: непагаснае святло асветы // Сельская газета. – 2015. - 5 сентября. – С. 1, 4, 6-7.

Лабада, А. М. ...Нам засталася спадчына : да Дня беларускага пісьменства / А. М. Лабада; фота аўтара // Пачатковая школа. - 2013. - № 8. - С. 31.

Гнілазуб, В. Сталіцы Дня беларускага пісьменства / Вера Гнілазуб // Белорусская нива. – 2012. – 1 сентября. – С. 6.

Жураўлёва, С. "Шануйце роднае слова!" / С. Жураўлёва // Роднае слова. - 2012. - № 9. - С. 74-75.

Канановіч, А. Культурныя глыбіні Глыбокага : Да Дня беларускага пісьменства / А. Канановіч // Роднае слова. - 2012. - № 8. - С. 90-92.

Курачук, С. Свята духоўнасці, друку, культуры / Святлана Курачук // Кобрынскі веснік. - 2012. - 1 верасня. - С. 4.

Канановіч, А. Свята крочыць па Палессі / А. Канановіч // Роднае слова. - 2011. - № 8. - С. 77-80.

Кобрыншчына чакае Благадатны агонь // Кобрынскі веснік. - 2011. - 27 жніўня. - С. 1.

У рамках Дня беларускага пісьменства навукова-асветніцкая экспедыцыя пройдзе па Кобрынскаму раёну.

Пашковіч, Л. Ад агню ў лампадцы і на сэрцы светла... / Людміла Пашковіч // Кобрынскі веснік. - 2011. - 7 верасня. - С. 1.

Кобрыншчына прымала 18-ю Міжнародную навукова-асветніцк. экспедыцыю "Дарога да святыняў".

Ваніцкая, Н. "У імя будучыні, у імя жыцця" / Н. Ваніцкая // Роднае слова. - 2010. - № 9. - С. 110-111.

Дзень беларускага пісьменства ў Хойніках.

Драган, А. Тыдзень беларускага пісьменства ў Бярозе / А. Драган // Бібліятэка прапануе. - 2009. - № 7. - С. 17-23.

Іванова, Л. Смаргонскія купідоны / Л. Іванова // Беларусь. Belarus. - 2009. - № 9. - С. 22-23.

Кабанав, А. "Не пакідаўце ж мовы беларускай" / Алена Кабанав // Рэспубліка. - 2009. - 5 верасня.

Слова, вылітае з бронзы : сцэнарый мерапрыемства, прысвечанага Дню беларускага пісьменства // Роднае слова. - 2009. - № 8. С. 62-65.

Лапцёнак, І. М. Бясконцасць кніжнага радка / І. М. Лапцёнак // Беларуская думка. - 2008. - № 8. - С. 62-67.

Мова родная – сіла народная! // Беларуская нива. – 2008. – 6 сентября. – С. 1.

Спачатку было Слова... // Рэспубліка. – 2008. – 6 верасня. – С. 1, 3.

Гасцей і ўдзельнікаў Дня беларускага пісьменства будзе вітаць старажытны Барысаў.

Арлоў, А. Г. Свята беларускага пісьменства і друку / А. Г. Арлоў // Беларуская мова і літаратура. - 2007. - № 8. - С. 62-63.

Буланда, В. Спачатку было слова / В. Буланда // Роднае слова. - 2007. - № 9. - С. 60-62.

Праграма-анонс да тыдня беларускай культуры і пісьменства.

Менделева, И. На улице духовности / Ирина Менделева // Советская Белоруссия. – 2007. – 30 августа.

Шклов ждёт гостей.

Свята беларускага пісьменства і друку // Роднае слова. - 2006. - № 8. - С. 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 16, 19, 20, 35, 36, 47, 62, 78, 79, 85, 90, 94, 102, 105, 113, 116, 121.

Падзея нацыянальнага маштабу // Советская Белоруссия. – 2004. - 4 сентября.

Зырко, Н. Свята маладое и сталае / Ніна Зырко // Заря. – 2003. – 6 сентября.

Зырко, Н. Крыніца нашай духоўнай чысціні / Ніна Зырко // Заря. – 2002. – 31 августа.

Свята СЛОВА, свята КНІГІ

***КАЛЯНДАР-ЛЕТАПІС
Дзён беларускага пісьменства***

***Складальнік С. Д. Курачук,
галоўны бібліёграф ЦРБ***

225306 вул. Жукава, 12, г. Кобрын
Цэнтральная раённая бібліятэка
ДУК “Кобрынская раённая цэнтралізаваная
бібліятэчная сістэма”
E-mail kobrinlib@gmail.com